

Focus NEPAL

En e-tidning från Föreningen Nepals Vänner

Nr 17 • November 2024

Välkommen att ta del av ett rykande färskt nummer av Focus Nepal!

LÄS OM:

- RAJU ADHIKARIS SVERIGEBESÖK. Ledaren för vår samarbetsorganisation Goda Grannar (Asal Chhimekee) besökte Sverige i september. Det blev två intensiva veckor för Raju med besök i bl a Sundbyberg, Göteborg, Malmö, Jönköping, Örebro och Lindsberg. *SID 2*
- Under Nepaldagen i Örebro 28 september fick vi lyssna till fyra intressanta föreläsningar. De spelades in så att fler skulle få del av dem. Du hittar länken på *SID 3*
- Kvinnorna i Nawalparasi heter den senaste filmen från Nepals Vänner. Mycket berörande om livet för kvinnorna i ett område som regelbundet utsätts för kraftiga översvämningar. *SID 4*
- Nepals Vänner har gett ut en bok! En unik sammanställning av intervjuer, bilder och fördjupande texter om det unika landet Nepal. Läs om hur du beställer boken på *SID 4*
- Vårt skolprojekt i Gorkha-området har nu fått en projektledare. Det kommer att vara ett viktigt bidrag till utvecklingen av skolorna i området. *SID 5*
- Översvämningar och jordskred är en återkommande plåga i Nepal. Vi vill ge ett bidrag till de drabbade. Vill du vara med? *SID 5*
- Våra "gräsrötter" rapporterar bl a om märkliga rykten i Kathmandu som gör människor oroliga. *SID 6*
- Uppsnappat: Bussar sveptes med i skred. Glaciärsjö brast. Världens högsta berg blir ännu högre. *SID 6-7*
- I serien "Andra goda krafter" kan du läsa om Fackligt arbete i Nepal, som stöds av svenska fackförbund genom Union to Union. *SID 7*
- Sist som vanligt KONTAKTUPPGIFTER till redaktionen, kontonr mm. *SID 9*

Raju inspirerade och inspirerades!

Raju Adhikari mötte många svenskar i många olika sammanhang på många platser.

Under två veckor i slutet av september kunde vår förening Nepals Vänner glädjas åt att ha Raju Adhikari, direktor för vår samarbetsorganisation "Goda grannar", på besök.

Det blev två intensiva veckor för Raju med inte mindre än 22 olika större och mindre samlingar.

– Det har varit mycket inspirerande att få se så många olika sidor av Sverige, summerar Raju.

Han nämner tre syften med resan: 1. Att tacka för det stöd som hans organisation får. 2. Att uppmuntra genom att peka på de positiva resultaten. 3. Att fortsätta bygga relationer.

– Jag har fått många nya tankar och idéer i mötet med alla dessa olika människor och verksamheter.

– Second hand-affärer till exempel är något nytt för oss, som säkert skulle kunna fungera i Nepal. Likaså matdistribution från ett center, typ Stadsmissionen, dit behövande kan komma. Det skulle kunna vara ett fint komplement till vår katastrofhjälp, menar Raju.

Sverigevistelsen inleddes i Stockholm med besök på Berga Second hand i Åkersberga, ett företagsbesök och intervjuer för tidningen Dagen och lokaltidningen i Åkersberga.

De följande dagarna utgick från Centrumkyrkan i Sundbyberg och innehöll möten med styrelsen och pastorerna, hemgruppsbesök, seminarie- och gudstjänstmedverkan mm.

Nästa anhalt var Göteborg, där Bo Lönn var värd för kontaktskapande möten med

Räddningsmissionen och intresserade personer i Bosses affärsnätverk.

Efter Göteborg stod Malmö och Hyllie Park Kyrkan på tur. Sen följde Jönköping med Erikshjälpen och Korskyrkan, innan det bar av till Örebro.

De fem avslutande dagarna i Örebrotrakten innebar bl a besök på EFK och ALT (Akademi för Ledarskap och Teologi), Stadsmissionen och Hannaskolan.

Lördagen 28 september var "den stora Nepal dagen". Redan på förmiddagen samlades en grupp f d missionärer och andra med nepalerfarenhet till en informell samtalsstund i Brickebergskyrkan.

Efter lunch vidtog Seminariet där, förutom Raju, Karen Korol, Stefan Östman och Ulla Eriksson höll intressanta föredrag. (Se nästa sida!)

Kvällen ägnades åt **Nepalkonsert**, en musikalisk högtidsstund med många medverkande i nya Immanuelskyrkan. Där premiärvisades också föreningens senaste film **Kvinnorna i Nawalparasi**. (Se nedan sid 4!) och den färska boken **Nepal – så helt unikt!** presenterades. (Se nedan sid 4!)

Nästa morgon bar det av till Kristinakyrkan i Lindesberg där Raju talade i förmiddagsgudstjänsten och i en efterföljande samling med volontärerna på Erikshjälpen Second Hand.

Den sista samlingen ägde rum på Hjälmargården, där Nepals vänners styrelse plus några speciellt inbjudna resurspersoner utvärderade nepalbesöket och samtalade om kommande satsningar.

Ta del av fyra intressanta föredrag!

Under Nepaldagen i Örebro 28/9 fick vi lyssna till fyra intressanta föredrag i Brickebergskyrkan. De blev inspelade, och här kan du också ta del av dem:

www.nepalsvanner.se/videofilmer

Raju Adhikari, Asal Chhimekee, Nepal (ACN).
Raju berättar om ACN:s arbete i Nepal och i synnerhet i Gorkha-området och skolprojektet.

Karen Korol, HimalPartners, Norge.
Karen reflekterar över vad som ger kvalité i missions- och biståndsarbete. Hon har mångårig erfarenhet av att ha arbetat i flera olika länder i Asien och Afrika.

Stefan Östman, Evangeliska Frikyrkan (EFK).
Stefan informerar om EFK:s engagemang i Nepal.

Ulla Eriksson, Föreningen Nepals Vänner.
Ulla informerar om International Nepal Fellows-hips (INF) spisprojekt i Rolpa, som Nepals Vänner stödjer.

Filmen om Kvinnorna i Nawalparasi

I våras besökte vår ordförande Torsten Åhs tillsammans med Valter Nyman Nawalparasi som ligger på gränsen till Indien på slättlandet i södra Nepal.

Detta område drabbades av kraftiga översvämningar 2020 och vi från Nepals vänner kunde då förmedla pengar för akut stöd till de drabbade familjerna.

Nu ville Torsten och Valter besöka de här familjerna för att höra om hur översvämningarna hade drabbat dem och vilket stöd de hade fått.

Resultatet kan du se i filmen **Kvinnorna i Nawalparasi** som finns att se via vår hemsida: www.nepalsvanner.se/videofilmer

I filmen berättar kvinnorna om vilken akut hjälp de fick men också hur de fick hjälp att

bilda **Självhjälpsgrupper**, och via dem har de kunnat skapa en egen Sjukvårdsförsäkring. De berättar också om nya inkomstmöjligheter genom svampodling och uppfödning av kycklingar.

Ett stort problem de lever med är den stora hemgift man måste betala när döttrarna ska gifta sig, och vilka grymma konsekvenser det kan få.

Se filmen själv och rekommendera gärna andra att se den. Eller se på den tillsammans med vänner och diskutera vad ni kan göra för att hjälpa.

– Vilka frågor väcker filmen hos dig?

Skriv till oss. Vi vill samla in frågor och framföra till vår samarbetspartner. Så får vi anledning att återkomma och återkoppla.

Skriv till: info@nepalsvanner.se.

Nepals Vänner har gett ut en bok!

Inför Raju Adhikaris besök hösten -24 väcktes tanken: **Vi har så mycket att berätta, kanske vi skulle samla det i en skrift av något slag?**

Efter ett antal arbetstimmar och möten blev det en unik sammanställning av intervjuer, bilder och fördjupande texter under namnet Nepal – så helt unikt!

Vi är glada och stolta att kunna presentera en del av det viktiga arbete som de människor och organisationer som vi har kontakt med bedriver. Men vi har också velat ge en vidare bild av det land som är unikt på så många sätt, geografiskt, historiskt och kul-

turellt. Här finns också intressanta berättelser om vad de första missionärerna mötte när de kom in i landet i början av 50-talet.

Beställ den lättlästa boken på 44 sidor genom att mejla till info@nepalsvanner.se När du fått boken betalar du genom att Swisha ett bidrag till Nepal genom Nepals Vänner.

Skolprojektet har fått en projektledare!

Vi gläds åt att vår samarbetspartner Asal Chhimekee (Goda Grannar) med vårt stöd kunna anställa en projektledare som kommer att vara stationerad i Gorkha. För närvarande i "vår by" - Arkul Village.

Han heter **Prakash Tamang** och vi räknar med att kunna presentera honom lite närmare i vårt nästa nummer. Det blir också en rapport om de olika aktiviteter som genomförts på skolorna. Skolmaterial har distribuerats och ett antal lärare har fått fördjupad undervisning om hur en dator kan användas. Lärare som arbetar med de yngsta barnen har fått inspiration till olika slag av skapande verksamhet.

Om du vill rikta dina gåvor till **Skolprojektet** så skriver du bara "Skolor" när du Swishar till 123 567 23 81.

Projektledaren Prakash Tamang delar ut skrivmaterial till eleverna i en skola.

Här kan du se en film om vårt skolprojekt och Arkul Village:

www.nepalsvanner.se/videofilmer

Kraftiga regn, översvämningar och jordskred

Vi hjälper de drabbade!

26 – 28 september drabbades Nepal av kraftiga regn. Med både översvämningar och kraftiga jordskred som följd.

Minst 240 personer uppges ha omkommit och många har fått se sina hus raserade.

Ett av de områden som drabbats hårt ligger i **Nawalparasi**, samma område som drabbades svårt 2020. Vår samarbetsorganisation Asal Chhimekee (Goda Grannar) har också nu engagerat sig i olika hjälpinsatser. *(Läs om filmen ovan, på sid 4!)*

Även i år har hela skörden spolats bort och familjerna kommer att få hjälp med nytt utsäde, men akut också ris, linser, matolja och rent vatten.

Samtidigt-behöver de områden som drabbades av jordskred tidigare i år hjälp med

att få plåttak före vintern. Nu har de fått presenningar så länge. Det utlovade stödet från myndigheterna för att bygga upp permanenta hus dröjer.

Vi har kunnat skicka 50 000 kr, men vi hoppas snart kunna skicka mer. Kan du bidra?

Du kan swisha till 123 567 23 81, skriv gärna Nödhjälp.

Rapport från våra "gräsrötter" Anu och Anisha:

Hej alla Focus Nepal-läsare!

Monsunen har varit svår i år också och ovanligt långvarig. Nepal drabbades av förödande nederbörd mellan den 27-29 september, med översvämningar och jordskred över hela landet. Över 200 människor miste livet och infrastrukturen drabbades hårt, särskilt här i Kathmandudalen. Vägar och motorvägar har blockerats eller förstörts av jordskred, vilket gör det svårt att ta sig någonstans särskilt nu under Dashain-festivalen, när människor traditionellt återvänder till sina hemstäder.

Tack och lov drabbades vår familj inte direkt av problemet med regnen. Översvämningen var cirka 250 meter från vårt hus, och vi hade tur att det slutade i tid. Hade det fortsatt hade det definitivt kunnat nå vårt hem. Vi är tacksamma över att vi skonades från den värsta katastrofen. Efterdyningarna har i alla fall fortfarande varit svåra, eftersom vattenbrist har blivit ett problem nu under Dashain-firandet

Det började florera rykten om att statyn av Bhimsen, en respekterad gud i Nepal, sågs svettas. Detta väckte mycket uppmärksamhet eftersom folk tror att det kan vara ett dåligt tecken. Samtidigt, under en traditionell festival, föll Kumari (den levande gudinnan) från sin vagn. Många tror att dessa händelser är varningar om framtida pro-

blem. Detta har gjort människor ännu mer oroliga, särskilt med den senaste tidens kraftiga regn och jordskred.

TikTok är tillbaka i Nepal efter att ha varit förbjudet i nästan nio månader. Förbudet hävdades efter att den nepalesiska regeringen och TikToks moderbolag, ByteDance, diskuterade vissa regler som TikTok gick med på att följa. Dessa regler syftar till att främja positivt innehåll och stödja lokal turism och utbildning. Denna återöppning tycker vi är goda nyheter eftersom den kommer att ge oss unga möjlighet att engagera oss i digitala plattformar igen.

Glad Dashain till er alla!

Vänliga hälsningar från Anu och Anisha

Bussar sveptes med i skred

Ur artikel av TT Nyhetsbyrån juli 2024

Över 60 personer omkom i centrala Nepal efter att två bussar svepts bort från en motorväg och ned i en flod under ett jordskred. Monsunsäsongen ger kraftiga regn i Nepal från juni till september, vilket ofta utlöser jordskred.

Minst 66 personer befann sig på bussarna. Tre uppges ha hunnit hoppa av bussen och vårdas på sjukhus. Räddningspersonal sökte efter överlevande efter olyckan som inträffade längs motorvägen mellan städerna Narayanghat och Mugling, drygt tio mil väster om huvudstaden Katmandu. Räddningsinsatserna försvårades dock av fortsatt regn och att jordskred på flera ställen blockerade vägar till området.

Räddningspersonal letar överlevande efter att två bussar rasat ned i en översvämmad flod nära Simaltal i Nepal på fredagen.

© Nepals polis/AP/TT

Glaciärsjö brast

Nepal drabbas hårt av klimatförändringarna. Förutom det oförutsägbara vädret med störtregn vid fel årstider eller torka, smälter förstas Nepals glaciärer precis som all annan is på jordklotet. Senast i augusti brast en glaciärsjö i Mount Everest-området och vattnet nedanför drog med sig en hel by när isen nedanför sjön smält och vattnet brakade igenom grusvallen. Som tur var omkom ingen den här gången – det hände mitt på dagen och byborna hann sätta sig i säkerhet. Men enligt glaciärforskarna finns det

ytterligare 47 sådana här sjöar som kan komma att brista framöver i takt med att isen smälter.

(Från Tuki Nepals nyhetsbrev i sep)

I år har dessutom monsunen fortsatt mycket längre än normalt och efter en så lång period av häftiga regn har översvämningar och jordras drabbat landet mer än vanligt. Till och med Kathmandudalen har svämmats över på särskilt utsatta platser. Människor har förlorat sina hem och jordbruksmarker, vägar har rastat och vatten- och avloppssystem har kollapsat.

Världens högsta berg blir ännu högre

De senaste 89 000 åren har Mount Everest skjutit i höjden mellan 15 och 50 meter mer än väntat, visar en ny studie.

Bergskedjan Himalaya bildades för runt 50 miljoner år sedan i en kollision mellan de indiska och eurasiska kontinentalplattorna. De fortsätter att pressas ihop än i dag och är

den största orsaken till att bergsmassivet rör sig uppåt.

Men Mount Everest växer mer än vad man trott. Den beräknade höjningen på en millimeter per år har i nya mätningar visat sig vara närmare två millimeter.

Nu pekar forskare vid University College London på floden Arun som en bidragande orsak till tillväxten. För 89 000 år sedan slukade den en mindre flod, vilket ledde till en ökad mängd vatten i floden och med det ökad erosion.

Genom årtusendena har miljoner ton sediment sköljts bort. När sediment spolats bort från flodbädden tunnas jordlagret ut, minskar trycket och man får en landhöjning.

(Hämtat ur BBC-artikel sep 2024)

Union to Union samordnar LO, TCO, Saco och deras medlemsförbund i det fackliga utvecklingsarbetet. Genom Union to Union stöttar de svenska förbunden ett hundratal fackliga utvecklingsprojekt i lika många länder. Det innebär stöd till fack över hela världen.

Låga löner och hot en del av vardagen

I Nepal bor den största delen av befolkningen på den svårtillgängliga landsbygden. Men för landets post- och teleanställda är det inte bara den svårtillgängliga terrängen som ställer till problem.

– Lönen för många brevbärare är väldigt låg. Trots framgångar finns det mycket kvar att göra, säger Tanka Prasad Humagain, ordförande för fackförbundet Union of Extra Postal Workers (UNIEXPO).

Binod Acharya och Chandika Pokharel, fackligt aktiva i Nepal.

Nepal är ett av Asiens fattigaste länder. Landet har stora utmaningar med infrastruktur, framkomlighet och arbetslöshet. Landets fackföreningsrörelse är en tydlig politisk kraft.

– Facken är splittrade, men det går i rätt riktning, säger Rajendra Prasad Joshi, ordförande för Nepal Telecom Workers Union (NTCWU). Han påpekar att arbetet för ökad kunskap i fackliga och mänskliga rättigheter skapar större enighet kring centrala frågor kring löner, trygghet och förhandlingarna om kollektivavtal.

Privatiseringarna skapar utmaningar

De informella arbetstillfällena är många i Nepal, något som gäller för de flesta yrkessektorer. Privatiseringar slår hårt mot de fackliga organisationerna, samtidigt som anti-fackliga tongångar är vanliga hos beslutsfattare och arbetsgivare.

– Facket har dålig image bland unga. Vi ses som "trouble makers", säger Shankar Lamichhane, ordförande för den globala fackliga federationen UNI i Nepal.

Arbetslösheten i landet är hög och utflytningen stor. Omkring en miljon nepaleser uppskattas arbeta som migrantarbetare i länderna kring Persiska viken.

– Inom post- och telebranschen är det inte lika illa som i byggbranschen, säger Shankar Lamichhane. Han menar att privatiseringarna är ett större problem. Och den generellt dåliga bild av fackligt aktiva som finns runtomkring i samhället.

Fokus på kompetens och modernisering

För att bygga starkare fackförbund i Nepal driver Seko, tillsammans med den globala fackliga federationen UNI – med stöd från Union to Union, ett fackligt utvecklingsprojekt i landet. Projektets mål är att höja de nepalesiska fackförbundens kompetens inom förhandlingar om kollektivavtal, men också att modernisera och förnygra fackförbunden, delvis för att förändra den negativa syn som existerar mot facken.

Även ökad kunskap och medvetenhet om rätten till en trygg och säker arbetsplats är en viktig ingrediens i projektet. Medlemmar utbildas i fackliga rättigheter och det har startats kommittéer mot trakasserier. Men det sistnämnda har inte varit enkelt.

– Vi möter motstånd. Till exempel har arbetstagare hotats med uppsägning om de går med i sådana kommittéer. Men vi står på oss, vi har bildat en kommitté ändå, säger Chandika Pokharel från National Telecom Employees Association (NTEA).

Trots motstånd och trots antifackliga vindar görs framsteg för fackförbunden inom post- och telekombranschen.

– Vi är fler som känner till våra rättigheter nu. Jag brukade vara ensam med att höja rösten. Det är jag inte längre, säger Tanka Humagain, ordförande för UNIEXPO.

Union to Unions verksamhet är en viktig del av det svenska biståndet, som har en rad olika mål och uppdrag. Fackliga rättigheter är ett konkret sätt att stärka demokratin och respekten för mänskliga rättigheter i världens mest utsatta länder. Därför har fackligt arbete sedan decennier en central position i svenskt bistånd.

Källa: www.uniontounion.org

Var med och stöd Nepal genom Nepals vänner!

Nepals vänner bidrar till insatser av olika slag via lokala samarbetspartners. Förutom våra långsiktiga åtaganden, Skolprojektet och Spisprojektet, kan vi ge stöd vid akuta katastrofer som jordbävningar, jordskred och översvämningar.

Swish 123 567 23 81

Bankgiro 122-4708

Plusgiro 656 442-1

Ange om du vill att ditt bidrag ska gå till ett särskilt ändamål.

För stående överföring använd Bankkonto 9960 4206 5644 21

Betalning från utlandet: Nordea, IBAN: SE41 9500 0099 6042 0656 4421, BIC: NDEASESS

Om du vill stå med på epost-listan, skriv till: info@nepalsvanner.se

Vill du veta mer om vår förening, se vår webbsida: www.nepalsvanner.se

Vi finns även på Facebook: <https://sv-se.facebook.com/Nepalsvanner>

Redaktionen:

Lollo Konnebäck, Alingsås, arbetar med musik och kommunikation i Svenska kyrkan, arbetade under åren 1989 – 1994 som Information Officer på United Mission to Nepals huvudkontor i Kathmandu.

Marie Schön (Elfgaard) tillbringade sin barndom i Nepal. Bor numera på landet sydost om Vetlanda. Varit gruppleddare för resor till Nepal sedan 2002. Är också aktiv inom Röda Korset och medlem i Tuki Nepal samt Sverige/Nepal-föreningen.

Torsten Åhs, Åkersberga. Besökte Nepal första gången 1979. Har arbetat med information om u-land och mission en stor del av sitt liv. Initiativtagare till föreningen Nepals Vänner.

Kontakta redaktionen: redaktionen@nepalsvanner.se

Föreningen Nepals Vänner bildades 2012. Föreningens ändamål är att stödja olika insatser i Nepal och att bidra till kunskapsutbyte mellan våra länder för att främja Nepals utveckling.